



## Monumentnummer\*: 516986

Smallepad 5  
3811 MG Amersfoort  
Postbus 1600  
3800 BP Amersfoort  
[www.cultureelerfgoed.nl](http://www.cultureelerfgoed.nl)

T 033 421 74 56  
E [info@cultureelerfgoed.nl](mailto:info@cultureelerfgoed.nl)

Status **rijksmonument**  
Inschrijving register\* 25 november 2002  
Kadaster deel/nr 82828/3

Woonplaats\* **Goirle** Gemeente\* **Goirle** Provincie\* **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Goirle** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente\* **Goirle** Sectie\* **E** Kadastraal object\* Appartement aanduiding Grondperceel **5709**

### Omschrijving\*\*

#### Inleiding.

De KERK "H. Maria Boodschap" uit 1940, in de stijl van de Delftse School, is een ontwerp van architect C.H. de Bever (Eindhoven) dat in nauwe samenwerking met A.J. Kropholler (Wassenaar) tot stand is gekomen. Aannemer A. Naber (Tilburg) bouwt de kerk voor f.103.000,--. De kerk kon gebouwd worden door een gift van f.50.000,-- van de wollendekenfabrikant Pessers (Tilburg). De eerste steen is gelegd op 15 augustus 1939 door bouwpastoor Pessers, zoon van genoemde fabrikant. De inzegening vindt plaats op 15 augustus 1940. De kerk wordt bij het 25-jarig bestaan geconsacreerd door mgr. Bekkers ('s-Hertogenbosch). De kerk is georiënteerd. Ze ligt op de hoek van de Tilburgseweg en de van Malsenstraat. De pastorie ligt aan de noordoostkant verbonden door de sacristie met de kerk. Het ontwerp van de kerk is niet geheel uitgevoerd. Aan de westkant ontbreken namelijk twee traveeën: de vijfde travee van het schip en de torentravee. Aan het kerkplein waren verder nog in het ontwerp een parochiehuis en kleuterschool gesitueerd, deze zijn eveneens niet uitgevoerd.

#### Omschrijving.

De kerk heeft een T-vormig kruis als plattegrond en een basilicaal schip van vier raamtraveeën voorzien van zware steunberen. Het driebeukige schip bevat twee reeksen pijlers, evenwijdig aan de lengteas. Het middenschip is breder dan de zijbeuken en hoger

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



opgetrokken, waardoor het van boven licht kan ontvangen door vensters in de zijwanden. Een leien zadeldak dekt het middenschip, lessenaarsdaken de zijbeuken. Tegen het schip een transept met hoogopgaande vieringtoren, beide door zadeldaken gedekt. De oostkant van het transept wordt gesloten door drie absiden, aan de buitenkant op een plattegrond van een halve veelhoek en aan de binnenkant met een halve cirkel. Tentdaken dekken de absiden, die door pironnen zijn bekroond. De westkant door een uitgebouwd ingangsportaal onder lessenaarsdak. Op de vieringtoren een zeshoekige angelustoren bekroond door een opengewerkte ui met een vergulde haan. In het torentje een angelusklok. De vieringtoren bevat verder een uurwerk met in beide topgevels vergulde wijzerplaten. In de zuidwestelijke oksel van transept en schip bevindt zich de doopkapel. Een ongelijkzijdig achthoekig tentdak, door een piron bekroond, dekt de kapel. Een rechthoekige eenlaagse, door een zadeldak gedekte sacristie, verbindt het noordtransept van de kerk met de pastorie. De vensters in de kerk hebben alle een spitsboog met één of meerdere montants van geprofileerde baksteen met traceringen in de spitsboog. In het zuidtransept een klein uitgebouwd ingangsportaal met een nis boven de deur. De blank gelakte eiken deuren hebben gesmeed zwaar hang- en sluitwerk. Het opgaande werk van het ex- en interieur van de kerk bestaat uit miskleurige rode handgevormde baksteen, gemetseld in wild verband met een boogfries onder de dakranden van vieringtoren en absiden. De baksteen, met een formaat van 5,3x 9,7x 23,5 cm, komt van de steenfabriek Udenhout. De hoogopgaande kopgevels aan de buitenkant van het schip, transept, vieringtoren en absiden zijn voorzien van zware steunberen. Op de hoeken zijn ze al of niet overdwars geplaatst. De aanzetstukken en afdekkingen zijn van tufsteen.

Het interieur van de kerk heeft gemetselde kettingbooggewelven. De doopkapel een koepelgewelf, dat aan de kant van het transept gedragen wordt door een natuurstenen dubbelzuil met basement en teerlingkapiteel. De vieringtoren heeft een vlakke houten zoldering gedragen door twee moer- en kinderbalken.

De vloer van de kerk bestaat uit hardstenen platen van 50 x 50 cm. De kerk bevat gebrandschilderde glas-in-lood vensters van de glazenier/beeldhouwer Lucas van Hoek (Tilburg/Goirle). Het hoofdaltaar is van gepolijste grijze arduinsteen. Kandelaars en tabernakelbekleding zijn gedreven in tombak door J. Kriege. Het altaarkruis en het kruis buiten tegen de absis hebben beide een bronzen corpus van de beeldhouwer Cephass Stauthamer (Amsterdam). In de kleine absiden een H. Maria- en St. Josephbeeld van Johan Uiterwaal. Achter in de kerk terra-cottabeelden van de Goede Herder, door August Thomassen en van de H. Anna met H. Maria van Lucas van Hoek. De doopvont is van gestokt hardsteen; het deksel van tombak eveneens van J. Kriege.

Waardering.

Het complex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van de esthetische en liturgische ontwikkeling van het katholicisme in het Interbellum. De kerk is van belang vanwege de typologische ontwikkeling van de volkskerk. Het geheel heeft architectuurhistorisch belang binnen de ontwikkeling van de architectuuropvattingen van de Delftse School. Het complex neemt een vooraanstaande plaats in het oeuvre van de architect C.H. de Bever in. Daarenboven is de kerk van belang als toonbeeld van kerkelijke beeldhouw- en glasschilderkunst. Het is van belang wegens de typologische zeldzaamheid en is gaaf bewaard gebleven.

*Hoofdcategorie*

Religieuze gebouwen

*Subcategorie*

Kerk en kerkonderdeel

*Functie*

Kerk

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument